

ŽLAN, petek, 7. 8. 2026

Tovarišice in tovariši,
danes smo se zbrali, da počastimo spomin na Franca Podlipnika, prvega bohinjskega talca, in se hkrati spomnimo vseh udeležencev in žrtev narodno osvobodilnega boja v Bohinju.

Franco Podlipnik, rojen v tej vasici na Žlanu, se je takoj po vdoru okupatorja vključil v odporniške vrste. Zbiral je denar in orožje za partizane. Toda bil je izdan, aretiran in odpeljan v Begunje. Avgusta 1941, pred 85-letji je bil ustreljen v Dragi, star komaj 26 let.

Ko umre starec, pravijo, da je mirno zapeljal svojo barko v pristan. Ko umre mladenič, je to brodolom.

Treba je govoriti o nedokončanih življenjih okupatorjevih žrtev. Samo v Bohinju je zaradi nacističnega nasilja padlo 260 domačinov - pet odstotkov takratnega prebivalstva. Med njimi sta bila prvoborca, predvojna komunista Joža Ažman in Tomaž Godec.

Decembra 1943 je bil na Goreljku na Pokljuki uničen bataljon Prešernove brigade. V neenakem boju z Nemci je takrat padlo več deset partizanov.

Danes je tam spomenik. Na njem je tudi ime Minke Sodja iz Jereke. To je bila moja sorodnica. Mama ni nikoli prebolela njene smrti. Najbolj jo je bolelo, da je bil bataljon izdan.

Lik izdajalca pooseblja globok moralni zlom. Posledica izdajstva je popoln razkroj zaupanja, na katerem temelji skupnost.

Duhovnik in pisatelj Fran Saleški Finžgar je nekoč dejal, da je »izdajstvo najbridkejši črni madež v slovenski zgodovini, ki ga noben izgovor ne more izbrisati«. Umetnica Svetlana Makarovič je nedavno zapisala: »partizanstvo je vrednota, domobranstvo pa sramota«.

Izdajstvu smo priča tukaj in zdaj, pred našimi očmi.

Predsednik aktualne vlade je, po mojem prepričanju, z uklanjanjem sionističnemu režimu v Tel Avivu zagrešil narodno izdajstvo. Vodja stranke SDS je v imenu »boja proti korupciji« v Slovenijo pripeljal izraelsko obveščevalno svojat. In potem ta isti človek vpije: »Primate tatu!«

Domnevni vpliv izraelskih vohunov na marčevske volitve preiskujejo policija in tožilstva, režim pa poskuša vse, da prepreči nepristransko obravnavo. Ampak primer *Črna kocka* mora priti na sodniško mizo. Naj sodišča odločajo o tem, ne pa razni *mahniki*. Naj se tu pokaže, ali je Slovenija pravna država!

Vračam se v čas narodnoosvobodilnega boja, a ne zato, da bi ščuval in razdvajal narod, pač pa, da osvetlim veličino dejanj prvorcev, ki so verjeli v prevlado

civilizacijskih vrednot; svobodo, človečnost, tovarištvo – tisto, kar je v usodnih trenutkih odločitve, vredno več kot življenje posameznika.

Aprila 1941 je bilo slovensko ozemlje napadeno z vseh strani. Okupatorjev cilj je bil izbrisati vse kar je slovenskega! Ampak so se našli skrivači, ki so verjeli, da bo vojska, ki je prišla, tudi odšla. In tisti, ki so raje kot *gošo*, izbrali toplo zavetje belogardističnih postojank.

Besedi *zavéden* in *zavedén* se pišeta enako, le poudarek je na drugi črki. Razlika v pomenu pa je globoka kot prepad.

Prvoborci so verjeli, da je upor edina možnost narodovega preživetja. Ne pozabimo, da je okupator v nemočni jezi streljal talce, partizanov pa ni nikoli priznal za legitimne nasprotnike. Toda borci, aktivisti Osvobodilne fronte, vsi zavedni ljudje so izbojevali svobodo. Takrat smo se Slovenci sploh prvič, kot politična entiteta, znašli na evropskem zemljevidu, ob boku zmagovitih zavezniških sil.

Partizani so krvaveli in umirali z rdečo zvezdo na svojih kapah in zastavah. Zato rdeča zvezda ostaja neodtujljivi simbol narodove zgodovine, ki pa je bil neštokrat zlorabljen.

Pred leti mi je star borec dejal, da ima občutek, da je bilo po vojni več partizanov, kot med vojno po *gošah*. Zdi se, da so bili nekateri med vojno tovariši le zato, da so po vojni postali gospodje. Rdeča knjižica je postala vstopnica za privilegije – odmik od idealov, ki jih predstavlja peterokraka zvezda. Vendar ostaja dejstvo, da slovenska suverenost temelji na uporih zoper okupatorja.

Zato je nedopustno početje režima, ki z državnih proslav preganja veteranske prapore z rdečo zvezdo.

Ta simbol najbolj pa vneta teptajo prav tisti, ki so v prejšnjih časih najbolj vdano verovali vanj. Kot da sami sebi postajajo najhujši sovražniki.

Pričakovali smo, da bo samostojna Slovenija spoštovala temeljne vrednote, kot so mir, pravičnost, solidarnost. V resnici se Slovenija vrti v začaranem krogu. Kako sicer razumeti, da ima država že četrtrič na vladi človeka, marksističnega obramboslovca, ki je naenkrat spoznal, da mu rdeča zvezda »ni več intimna opcija«? In se je odločil, da Slovenijo obrne v skrajno desno, ali pa jo uniči.

Pravijo, da je spreobrnjenec najhujši, kajti prikupiti se mora tudi tistim, na katere je prej pljuval.

Ta možak je med spopadi za slovensko samostojnost – v uniformi številka ena – kričal iz varnih kleti in zahteval vojno in kri. Ukazoval je napade na kasarne Jugoslovanske armade, a so se, na srečo, našli preudarni ljudje, ki hujskaču niso nasedli. Branilci domovine so v prelomnem letu 1991 izbojevali najbolj bleščečo zmago za pogajalsko mizo, ko so Jugoslovansko armado brez pretiranega hrupa odslovili iz Slovenije.

Štirikratni predsednik vlade se vedno predstavlja kot žrtev zarot. V začetku devetdesetih se je naslonil na politično emigracijo, zlasti na njen denar. In na katoliško cerkev, ki se je – kot bi se naveličala čakanja na drugi Jezusov prihod – podredila politični sekti. Ne verjamem, da ljudje potrebujejo takšno cerkev, ki hlasta po bogastvu in političnem vplivu. Zato pa število katoličanov upada, v cerkve na Slovenskem prihaja vse manj ljudi.

Sprašujem se, koliko suverenosti nam je sploh še ostalo, ko se novi-stari režim priklanja najbolj odvratnem režimu v 21. stoletju. Aktualna vlada se zbližuje z vlado izraelskega Netanjahuja, ki je v treh letih pobila več kot 75 tisoč Palestincev, med njimi več kot 20 tisoč otrok.

Tudi številni Izraelci, med njimi preživeli holokavsta, obračajo hrbet genocidnemu Netanjahuju. Celo ameriški Trump se ga je odrekel, ker ga je pahnil v domala izgubljeno vojno z Iranom.

Le slovenska vlada plove proti toku. Ker si od izraelskega režima obeta nakupe orožja? Ali nabave vohunskih, prisluškovalnih orodij? Kot da je predsednika vlade strah lastnega naroda?

Tak politik ni ravno junak slovenske osamosvojitve.

Sprašujem se, ali je Slovenija res izvrгла toliko nesposobnežev, goljufov in koristolovcev – je res ustvarila toliko zgodb o neuspehu, da vsakršne zgube iščejo svoj prostor v politični sekti, ki obljublja preproste rešitve. Če se včlaniš, bodo rešene tvoje finančne, kadrovske in duševne stiske! Kajti nad stranko je le modro nebo in rumeno sonce!

»Nenazadnje, ko zmagaš, ti nihče več ne gleda pod prste,« je govoril nacistični propagandist Goebbels.

Ali res?

Zdajšnja politika ima polna usta obljub o nizkih davkih, skrbi jo celo za naše zdravje. Toda zdravje ni tržno blago, kjer denar odloča, ali boš živel ali umrl. Sprašujem se, ali smo si zaslužili to, kar je z zahrbtnimi manevri in očitnimi prevarami na marčevskih volitvah priplavalo na vrh?

Si zaslužimo, da nam vladajo plenilski kapitalski lobiji?

Da nekdo s privatizacijo vsega javnega, prisvajanjem državnega premoženja, podrejanjem pravosodja, z militarizacijo in uničevanjem civilne družbe, sindikatov, dušenjem neodvisnih medijev in z nečimrnim zaslugarstvom vnovič zasede premierski položaj?

Imamo vlado, ki v imenu razbremenitve gospodarstva uničuje javno dobro. Revnim ponuja drobtinice, zato da več ostane bogatim, kajti le bogati lahko vračajo usluge vladajočim avtokratom.

Sistem omogoča, da se v Državni zbor prerinejo primitivni politični iztrebki, zato pa imamo lažno *opozicijsko* stranko in predsednika parlamenta, obsojenega kriminalca, ki še laže, da to ni.

Živimo v času, ko se v *resnico* prevede vse, kar ustreza gospodarjem. Zato ne preostane drugega, kot misliti s svojo glavo. Včasih je treba izbrati med manjšim zlom; med nesposobnim na eni ter nesposobnim in zlobnim politikom na drugi strani.

Obstajajo pa rdeče črte, ki se jih ne sme prestopiti.
Odkrito vam povem, da se rajši preganjan, kot da nemočno prenašam sramoto izdajstva, v katero nas je pahnil bivši romar v Jajce.

Na voljo imamo demokratična sredstva upora, kot so referendum, peticije, protivladna zborovanja. Tudi državljanska nepokorščina!
Naj nikoli ne zamre upanje v državo Slovenijo, v kateri bodo spoštovani ustavni red, solidarnost in človečnost.
Naj nas pri tem vodijo vztrajnost, odločnost in dostojanstvo udeležencev boja zoper nacifašizem, kot so bili Tomaž Godec, Joža Ažman, Franc Podlipnik in številni drugi, ki so med vojno žrtvovali svoja življenja.

Smrt janšizmu!
Svoboda Bohinjcem!